

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZ LAJOS.
 Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNCS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petit sor ára 16 fillér.
 Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A kulturegyletek munkája.

Nyitra, szept. 15.

Több évtizedre nyúlik vissza az az idő, amióta a magyar közművelődés területén szervezett egyesületek, úgynevezett kulturegyletek működnek.

Nem tagadható, hogy ezek az egyesületek eredményeket értek el, de nincs közöttük egy sem, mely az eddig elért sikerekkel, a kulturális munkának ez ideig felmutatható hódításaival meg lenne elégedve. Minden évben beszámolnak a kulturegyletek az általuk kifejtett tevékenységről, vagyoni állapotuk és azokról a viszonyokról, melyek előmozdították, vagy megbénították a működésüket és minden ilyen beszámolóból, még az ünnepi, jubiláris beszámolókat sem véve ki, panasz hallatszik a társadalom közömbössége, egyes befolyásos és irányadó köröknek hidegsége és részvétlensége ellen.

Ez a panasz bizonyos mértékig jogosult lehet, de az is szükséges, hogy a kulturegyletek a működésüket bénító okokat önmagukban keressék. Vannak közművelődési egyesületeink, melyek *agresszív* iránynyal léptek ki a cselekvés terére, ami

már magában véve szerfelett elhibázott lépés volt. Az igazság nem tűri meg az *agresszív* jelleget a saját munkakörében, de ninesen is rá szüksege. Az igazság természete az erő, amely meggyőz, ennek pedig nem a támadás az eszköze, hanem az oktatás, a felvilágosítás, melynek az emberi lélek a vele született igazságérzet és hajlandóságnál fogva ellenállani nem bír.

Meggyengül minden igazság az ő kihatásában, mihelyt azt támadó fegyverré tesszük és úgy hadakozunk vele, mert minden ilyen esetben az indulat, a szenvedély, melyet a támadó szándék fel szokott lobbantani, beleszól a küzdelembe és elhomályosítja az igazságban rejlő meggyőző erőt. Az igazság csak akkor van természetes elemében, ha oktathat, taníthat, akár az oktatás csendes tűzhelyének melegénél, akár pedig a védelmi harcok tüzeiben.

Egy másik okát tevékenységök lankasztásának a kulturegyletek abban a tényben találhatják meg, hogy elhanyagolták, vagy legalább nagyon háttérbe szorították a legfontosabb közművelődési teret az *iskolát*.

Meghajolva egy teljesen hamis

állítás előtt, hogy az iskoláról való gondoskodás kizárólag az állam feladata, több kulturegylet az iskolára egyáltalában súlyt nem helyezett, mások pedig a kezdetben felkarolt iskolaügyet az államra hárították át, vagy áthárítani törekszenek.

Pedig ha egyszer elfogadott és megcáfolhatatlan igazság az, hogy az iskolát a közművelődés terjesztése szempontjából semmi sem multhatja felül, semmi sem pótolhatja; ha az élettapasztalatnak nap-nap után szembevető tényei azt bizonyítják, hogy sok mindent nélkülözhetünk a kulturális haladás terén, de az iskolát semmi esetre sem nélkülözhetjük, akkor ha a társadalom egyesületeket alakít és ezek az egyesületek célul tűzik ki maguk elé a magyar nyelv ismeretének és a magyar hazafias szellemnek terjesztését, szinte lehetetlennek kell tartanunk, hogy ezek az egyesületek mellőzzék, elhanyagolják azt a területet, melyen a magyar a közművelődésnek leglényesebb, legfontosabb munkája megy végbe — az iskolát.

Vannak állami, községi, felekezeti iskolák, s ezen kategóriák mindegyikében igen becses szolgálatokat

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A kis Nelli.

Írta: Antal Margit.

Buzavirágkék volt a szeme, lencszőke a haja. Igazán édes kis teremts volt, pufók rózsaszín kis arcával, mosolygó piros ajkaival. Az atyja méltóságos Hollaky Tamás miniszteri tanácsos úr mégis majdnem káromkodott, mikor ezt a gyöngéd alkatú édes kis lányt Manczi néni a tanyáról behozta neki.

— Kedves Tamásom, nesze a lányod. Már tizenhat éves és én bizony nem érek rá vigyázni az ilyen drága kis csemetére. Magának is van hat. No meg egy kis fővárosi esiszolás nem fog ártani a lánykának. Nem lesz falusi kis lány, mint az anyémek, hanem nagyvárosi dáma.

A jövendőbeli „nagyvárosi dáma” kissé ijedten pislogott a nénikére: Jaj a papa úgy látszik haragszik!

— De mit csinálok én egy nagy leánnyal? sóhajtott a miniszteri tanácsos csüggedten.

— Mit? Hát elviszed bálba, színházba,

hangversenyre, pergett Manczi néni nyelve gyorsan, mint a kereplő. Úgyis kissé apácás... hét év az angoloknál! Hisz majnem szentté lett... ugye lelkem?

Nelli gyöngén elpirult.

— De néni!...

— Na... tudom én azt, bár kálvinista vagyok. Jó hely, szép hely a zárda... de hát utánna egy kis fővárosi „sliff” mindenesetre igen jó lesz... Tamás úr mit tehetett volna egyebet? Belenyugodott a sorsába. Ezentúl vége a vig legényforma életnek... és a komoly családapa szerepét kell vállalnia.

— Úgyis kopaszodtam erősen... mondta magában, egy pillantást vetve a tükörbe. Jó lesz teljesen szolidan élni ezentúl. És megkezdődött a „szolid” élet. Ez abból állt, hogy a miniszteri tanácsos szavaival élve: beleütött a menydörgős menkő a vig lakomákba, amit eddig a lakásán adott barátainak, de még a kártyaparthiek is egy szolid whistre redukálódtak. Ha meg kiment a házból a tanácsos úr, nem a gomblyukában viritott a rózsabimbó, hanem a karján. Még pedig az ő szépséges Nelli leánya alakjában.

De hovatovább unalmas kezdett lenni ez a dolog Hollaky számára. Hogy ő sohasem

járhasson egyedül, hanem mint egy quvernánt, mindig egy kis lánnyal...

Mert hát sajnós, épen nem volt mintapa! Ó nem... Modern, liberális ember volt tetőtől talpig. Kérem, lehet-e az ilyen jó apa? A ki nyugnek tekinti a vallását, az nyugnek veszi a családi kötelekeket is... Annálkább, mert már hozzászókkott a legényélethez. Felesége meghalt hét év előtt, akkor beadta Nellit az angolokhoz. A vakációkat a kis lány falun töltötte Manczi néninél. Apja csak abból tudta, hogy van leánya, ha néha egy pár csinos papucsot vagy efféléit kapott tőle, no meg az obligát gratulációkat újévre és névnapjára...

— Eh... hogy ez nem maradhatott mindig így? — sóhajtott Hollaky

Elvégre, én nem lehetek egy kis lány rabja, még ha az a leány az én lányom is... határozta el.

Este pedig így szólt Nellihez.

— Lányom, ma sürgős megbeszélni valóm van a miniszter úrral, az egész estét nála töltöm.

— Én is veled menjek?

— Mit gondolsz? Fontos, országos ügyekről van szó!... Mit keresne ott egy fiatal lány?

tehetnek a kultúregyletek a magyar közművelődésnek. Az állami iskolák anyagi támogatásra nem szorulnak, de rászorulnak sok helyen azoknak a társadalmi viszonyoknak a javítására, melyek a magyar szellemű állami iskola működése elé nagy akadályként hárulnak. A hazafias szellemű községi és felekezeti iskolák anyagi támogatást is igényelnek, melyet az állam nekik megadni. Mennyit nyerne a magyar közművelődés, ha a kultúregyletek lelkesen felkarolnák hazai közoktatásunknak ezen gyenge, de jó törekvésű, becsületos igyekezetű hajtásait.

Ha bármely iskolafentartó becsületos lélekkel törekszik arra, hogy a hazához hű állampolgárokat neveljen, ha ernyedetlen szorgalommal viszi be az idegen ajkú gyermekek lelkébe az állam nyelvének ismeretét, a hazaszeretet és a hazához való hűség szellemét, az minden tényező részéről, mely a magyar közművelődés érdekeit szíven viseli, megérdemli a legmesszebb menő segítséget és támogatást.

Erős meggyőződésünk az, hogy a kultúregyletek abban az esetben, ha az iskolaügyet tennék működésök sarkpontjává, hivatásuk igazi talajára lépnének és olyan eredményeket mutathatnának fel, melyekhez viszonyítva minden más tevékenység nemcsak a látszat, hanem a valóság szerint is — eredménytelenség.

Taktikázás az autonomiával. Nem tudunk bizni abban, hogy a jelenlegi kormány a katolikus autonomiát komolyan akarja megvalósítani. Mert bár kétségtelen, hogy gróf Zichy János kultuszminiszter ezt az ügyet teljes figyelmére méltatja és jóindulattal kezeli, mégis a kormánynak minden más fontosabb, mint éppen az autonomia.

Erre vall a kormány által a lapokban elhelyezett az a hír, hogy az autonomiának évtizedek óta húzóó ügye ismét döntő fordulathoz jutott, a mennyiben a vallás- és közoktatásügyi miniszter elkészítette a katolikus autonomiáról szóló törvényjavaslatot, mely a minisztertanács által elfogadott végleges előadói szövegében, a törvényhozás elé való terjesztésre kész alakban fekszik a kultuszminiszteriumban. A *parlamentari viszonyoktól függ*, hogy mikor nyújthatja be a miniszter ezt a fontos javaslatot és még inkább, hogy mikor veheti azt tárgyalás alá a képviselőház.

Huszonnégy órával később a fentebbi híradás után már megjelent annak helyreigazítása is, a Bud. Tud.-ót felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a kath. autonomia tervezete elkészült, gróf Zichy János kultuszminiszter azt általánosságban el is fogadta, részleteire nézve azonban még nincsenek végleges megállapodások. A tervezet még nem ment át a minisztertanácsra sem, előreláthatólag azonban a *legközelebbi időben* a minisztertanács elé kerül.

Azt, hogy az autonomia tervezete általánosságban elkészült, régen tudjuk. Ilyen keretben készen volt az autonomiái szervezet gróf Apponyi Albert kultuszministersége alatt, de sőt készen van az már attól az időponttól kezdve, a mikor az 1907-ben összehívott második aut. kongresszus a szervezeti szabályokat megalkotta és munkálkodását egyelőre befejezte. Az általános kereteket ez a szervezet minden esetre megszabja, úgy hogy azokon a további revízió nem igen fog valamit változtatni.

Ezt a közismeretes tényt a kormány az ő sajtója által mint valami újdonságot híreszteli s miközben arról beszél, hogy csak a parlamenti viszonyoktól függ, hogy mikor kerülhet az autonomia a törvényhozás elé, vagy hogy a tervezettel a minisztertanács már a legközelebbi időben fog foglalkozni, egyenesen oda céloz, hogy ezzel a híreszteléssel is a parlamenti közéletre olyan befolyást gyakoroljon, a mely a kormánynak kedvez. Mert ha az autonomia megalkotásának útjában már semmi más nem áll, csak a parlamenti viszonyok, a parlamenti helyzet ziláltsága, akkor az autonomia elhalasztásáért a felelősség az *ellenzöket* terheli, a mely a véderőjavaslat ellen folytatott harcra gátolja a normális parlamenti viszonyok helyreállítását.

A kormánynak ez a taktikázása azonban

nem fog sikerülni, mert azzal tisztában van mindenki, hogy a jelenlegi kormány a legnagyobb nyugalmasabb és legszabályszerűbb parlamenti helyzetben sem alkothatná meg az autonomiát, mert ezt a kormányt támogató többség összetétele lehetetlenné teszi. A parlamentben talán még meg volna a kormánynak a többsége az autonomia mellett a saját pártjában is, de a Khuen-Héderváry-kormány életét nem csak parlamenti, hanem *parlamenten kívüli* erők is tartják fenn, azok, a kik a választásokra a milliókat liferálták. Ezeket közgazdasági érdekek fűzik a kormányhoz, de ugyanakkor ezek az erők arra is vigyáznak, hogy a kormány politikája a liberalizmus talajáról valahogy le ne esüssék. Már pedig a magyar liberalizmus mindig ellensége volt a kath. autonomiának és most is az, mert a magyar liberalizmus a jogok kiterjesztésétől, a jogállapotok rendezésétől mindig fázott és fázik ma is.

Azért, hiába hirdeti a kormány, hogy az autonomia így meg úgy elő van már készítve és nem a kormánynon múlik, hogy a javaslatot be nem terjesztheti. Ezt neki senki sem hiszi el.

Iparkamarai jelentés.

A *pozsonyi* kereskedelmi és iparkamara most teszi közzé dr. Wolff Gerő kamarai titkár által szerkesztett jelentését kerülete 1910. évi közgazdasági viszonyairól, melyből kiemeljük a következőket:

A jelenkori államélet egyik elsőrendű kérdését képezi a termelőosztályok közt a legsúlyosabb közterheket viselő tényezőnek, a kereskedőknek és iparosoknak *agggkor és munkaképtelenség* esetére való ellátása. A társadalmi és gazdasági törvényhozás legutóbb befejezett nagy munkája az alkalmazottak és munkások betegsegélyezését és baleseti biztosítását valósította meg s az ebből származó terhek nagy részét az iparos és kereskedői munkaadókra hárította, a kik azt munkásaik jólétének emelése érdekében áldozatkészséggel vállalták is.

Ezen korszakalkotó törvényes intézmény most már kiegészítésül a kereskedőknek és iparosoknak munkaképtelenség és agggkor esetére való ellátását szükségszerűen föltételezi, hogy ezáltal mintegy a koronát tenné a megindított nagy társadalmi munkára.

A külföldön jórészt mindenütt napirenden van a kérdés és az állami feladatok homlok-

— Értem apácskám! Pityergett Nelli. De mit csinálók én addig?

— Olvass... van itt elég könyv a könyvtárban.

— Nem rossz könyvek azok apácska ugye? Mert a főnöknő nagyon a lelkemre kötötte, hogy ne olvassak rossz könyveket...

— Rossz könyvek? hökkent meg a modern apa. Hm... rossz könyvek? Hát izé... kissé borsosak... biz azok... De hisz te ártatlan vagy... okos lány is vagy... rajtad csak nem fog az ilyesmi!

És átadta könyvtára kulcsát a lányának. Füttyrészve ment le a lépcsőn; olyan könnyedén lépkedett, mint már régen. Mintha egy nehéz kő gördült volna le a szívéből.

Pompás gondolat volt ez! — ujjongott és az egész estét a klubjában töltötte.

Néhány hét múlva feltűnt neki, hogy Nelli milyen halavány.

— Te gyerek! Talán sokat olvastál?

Apa... és merően apja szemébe nézett a leány. Te ugye nem tudtad, hogy mi van azokban a könyvekben?

— Én? De bizony tudtam... Hanem hát mit tegyek? Ilyenek most a könyvek, hiába.

Hiszen te okos lány vagy... rajtad nem fog az ilyesmi!..

Elmult két év... Hollaky már szerette volna a lányát férjhez adni. De furesa. Nem akadt neki egyetlenegy kérése sem... Mi lehet ennek az oka? Hiszen Nelli esinos is, meg hozománya is lesz szépen. A bálokban ünnepelelték, sokat táncoltatták... de megkérni nem kérte meg senki.

Utoljára is feltűnt neki ez a dolog. A klubban éppen elvesztett bakkarán néhány száz koronát, ami még kellemetlenebbé tette a hangulatát. Eh... nem is játszom ma többet... haza megyek...

Már régóta csak éjfél után vetődött mindig haza. Ilyenkor már Nelli rendesen mélyen aludt.

Ma lehetett úgy tíz óra körül, mikor nagy óvatosan, lábujjhegyen ment fel otthon a lépcsőn.

Szegény Nelli... nem verem őt fel... I azán kissé elhanyagoltam ezt a szegény lányt... De ezentúl másképp lesz.

Ni, de mi ez? Zongorahangok? És valaki énekel hozzá!

Kivirított a pipacs
Kedves apa hol mulatsz?

Bárhol is vagy, csak mulass.
Itthon addig van nagy traces!

Hangos nevetés, vihogás következett erre. Hollaky megütődve nézett körül. Tán álmodik vagy mi? Az ő lakása ez? Vagy eltévesztette a házat?

Hevesen nyitotta ki az ajtót... Azok ott benn még becsukni is elfelejtették...

A lakás termei fényesen ki voltak világítva... És milyen társaság volt benne! A szakácsnéja, a kövér Lizi trónolt az asztalfőn. Léni a szobalány a házmesterrel jávában koccintgatott mellette. És Nelli? A szent, ártatlan Nelli? Az inassal énekelt duettet... még pedig igen intim módon. A szomszédok inasai, szobalányai képezték a hallgatóságot. Hollaky azt hitte, hogy menten megüti a guta.

— Nelli! — nyögte végre. Nelli!

Nelli megrettenve fordult feléje, de aztán szentelen mosollyal piros ajkain vállát rángatta: Mulatunk apa!

— Szép mulatság! mondhatom. A tanácsos úr szinte a levegő után kapkodott.

— Lány! Hát ezért nem kellesz te senkinek!?

— Majd elvesz a Jancsi! Ugye Jancsi?

— El én... csak adjon a méltóságos úr

terében áll. Hazánkban is már évekkal ezelőtt megindult az ez iránti mozgalom. Kamaránk két év előtt tett a kormánynak az erre vonatkozó törvényalkotás foganatbavétele iránt előterjesztést, de tudtunkkal mindeddig nem történt a kormány részéről intézkedés. Pedig a folyton nehezebbre váló gazdasági viszonyok közt elkerülhetetlen szükségét képez, hogy azok, a kiknek vállán a honi kereskedelem és ipar sorsa nyugszik, a kereskedők és iparos mesterek családjukkal bizton nézhessenek a jövő elé. Ez okból a kamara megsürgette egyik korábbi előterjesztésében a kereskedők és iparosok aggkori ellátására nézve javaslatba hozott törvény megalkotását s minthogy kétséget nem szenved, hogy az államra háruló nagyobb terhekre való tekintettel, a kérdés megoldását úgy lehet legjobban előre vinni, hogy ha a kormány az érdekelttség részéről is áldozatkészséget lát, a kamara a kereskedők és iparosok aggkori és munkaképtelenség esetére való ellátásának az állam közreműködése mellett leendő intézményes megvalósítása céljaira 20,000 (huszezer) koronás alapot szavazott meg.

Ezenkívül a kamara minden a kereskedők és iparosok aggkori és munkaképtelenség esetére való ellátásának céljaira megindítandó mozgalmat vagy gyűjtést erkölcsileg támogat.

Magyarország gazdasági fejlődése, valamint Ausztriához való viszonyunk az ipar állami támogatását elkerülhetlenné teszi, ezért továbbra nézve is szükséges annak különös hangoztatása mellett, hogy a nagy- és kisipar arányosan és az eddiginél nagyobb mértékben részesüljön állami támogatásban. Tekintettel az állami támogatás rendszere ellen több oldalról fölmerült egészen jogosulatlan ellen-szenvre, valamint tekintettel gazdasági tényezők viszonyaiban beállott változásokra a kamara szükségesnek tartja, hogy az ipar állami támogatásának mai rendszere miképpen módosítható s különösen, hogy a kisipari gépek adományozása az eddiginél sokkal szélesebb alapra helyeztessék, lehetőleg azon elv alapján, hogy nem ugyan adománykép, hanem részletfizetésre minden iparos, a ki arra érdemes és valamely testület erkölcsileg támogatja, kapjon az államtól munkagépeket és szerszámokat; a nagyipar támogatásánál kimondandó lenne, hogy a meglévő iparágak lehetőleg kiméltessenek jogosulatlan versenytől.

Az ipartörvény módosításának munkálatai ismét megakadtak, a mi a kisipar fejlődésének

és boldogulásának nagy akadályát képezi. A kamara mindenkor azt tekintette a revízió egyik főfeladatának, hogy az ipari képzés szigorítása által egyfelől biztosítsa a jóval szakképzett iparos boldogulását és másfelől tartsa távol a kontárkodást az ipari munka teréről, mert ez a közönség érdekeinek is elsőrendű védelme a károsodás ellen.

Az iparosok tehermentesítése minden szükségtelen és igazságtalan közkiadásoktól és hatósági zaklatásoktól, a tanonez- és segéd-ügy rendezése, a betegpénztáraknak az ipartestületi működési körbe való visszahelyezése, a közszállításoknak a helyi ipar érdekében való elosztása, az iparosok munkaképtelenség és aggkori esetére való ellátása — mind olyan kívánások, a melyeknek elodázása napról-napra sérelmet jelent az iparos osztályra nézve s ezért nagyon kérjük a kereskedelemügyi kormányt, hogy vegye végre erélyesen foganatba az iparosok kívánásainak teljesítését és az ipartörvény keretében novelláris uton is, de sürgősen valósítsa meg a három évtized óta várt reformokat. A mai világban a közügyek terén is gyorsan halad előre az emberiség, csak a rég mult időkben kellett egy-egy üdvös reformra evszézádig váéni. Az iparosok bajai oly nyomasztóak, hogy azok orvoslása immár tovább el nem odázható.

Ujdonságok.

Emlékünnep Nyitrán.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának és intézetének félszázados jubileuma lélekemelő ünnepi keretben folyt le.

Az ünnepet megelőző napon, szept. 9-én délután 5 órakor az intézet a zárda udvarán igen sikerült iskolai ünnepélyt rendezett, melyen a város közönsége nagy számban vett részt. Ott láttuk a székeskáptalan tagjai közül Czeizel Gábor preláthus, nagyprépostot, Jeszenszky Alajos preláthus, püspöki helynököt, Kútvaszer István, Gyuresánszky Demeter apát-illetőleg prépost kanonokokat, dr. Franciscy Lajos kanonokot, theol. tanárt, a városi hatóság részéről Tóth Lajos polgármestert a tisztviselői kar élén, Szemida Kálmán esperes plebánost, dr. Biringer Ferenc vármegyei tisztí főorvost, Frank István főgim. igazgatót, és számosakat a városi közélet kitűnősegei közül, akiknek sorait díszes hölgykoszorú övezte.

Sokan jelentek meg az intézetben egy-

szinte gúnyosan tekintenek reá: Te rövid eszű ember te! Inter folia fructus! Mi mérges gyümölcsöt rejtegetünk leveleink között. Lányodnak szívet e méreg ölte meg... erkölcsét elpusztította, életét megrontotta... és te még dédelgetsz minket?

A könyvekkel és az emberekkel való barátkozás egyformán üt ki. Megjavítja vagy megrontja az embert, a szerint a mint jók vagy rosszak az emberek, a kikkel, a könyvek, a melyekkel barátságot kötöttünk.

Megbarátkozni a rossz könyvvel nem kisebb könnyelműség, mint megbarátkozni a rossz emberrel.

Apróság.

Tolsztoj Leo.

Magyar tudományosságunk egyik disze, Herczegh Mihály egyetemi tanár a „Cél” című folyóiratba cikket írt Tolsztoj Nikolajevics Leo grófról. Herczegh a következő erőteljes szavakkal rajzolja Tolsztoj irányát: Minden munkájában ellenséges érzületet áru el a mai társadalom iránt. Rombolni akar, de mindig csak a célt jelöli meg, egyszerűsem a hozzávezető utakat és eszközöket.

Ez a modern reformerek jellegző saját-sága. Romboló ideáik vannak, de alkotó eszméik nincsenek.

koron működött nővérek közül, így *Borbély Sarolta* irg. nővér, volt főnöknő Fiuméből, *Dohnálek Emerika* nővér, egyike azoknak, akik 50 év előtt az intézetbe, mint annak első lakói beköltöztek, akinek Isten megadta érni azt a kegyelmet, hogy amint látta felderülni az intézet hajnalát, úgy láthatta most sugározni a felette ragyogó delelő napot.

A széles félkörben ülő közönséggel szemben az alapító *Palugyay Imre* nyitrai püspök olajfestésű nagy képe ékeskedett ünnepi virág-szegélyben. A kép alatt virágcsokrokat tartó kis leánykák ültek, a hátát és hódolatot ábrázoló allegorikus csoportosításban.

Az ünnepély első pontja egy énekszám volt „*Uj fény derült az ég ivére*” *Pataky L.*-től, melyet az ezen alkalomra alakított vegyes kar adott elő mély átérzéssel. — *Molnár Erna* ünnepi szöveget mondott ékes nyelven, értelmes előadással, melyben egymás után vonultatta fel a közönség szeme előtt az intézet alapítóját és püspök utódait, mint a jubiláris intézet jötevőit. Azután ismét ének következett: *Mária üdvözléte*, a vegyeskar szabatos előadásában. — *Gerley Kornélia* Virágos kertben cím alatt eszmegazdag költeményt szavalt érzelmes hanghordozással és élénk közvetlenséggel. — A vegyes karnak egy újabb, *Hála koszorú* című éneke után *Stetka* Teofil székes-egyházi karnagy, *Sztupka* és *Filberger* Vilmos urak *Trio*-t adtak elő azzal a művészi tökélyvel, melyet az említett uraktól már megszokott élvezni a város zenekedvelő közönsége.

Mondanunk sem kell, hogy az előkelő közönség az ünnepi program minden pontját a legélénkebb tetszéssel fogadta.

A szépen sikerült ünnepély méltó befejezéseképp *Szida* Kálmán nyitra-alsóvárosi esp. plebános felolvasta dr. *Baththyány* Vilmos gróf megyés püspök úrnak és Nyitra város közönségének üdvözlő iratait, melyeket a félszázados jubileum alkalmából az irgalmas nővérekhez intéztek.

Az üdvözlő iratokat itt adjuk egész terjedelmökben.

Tisztelendő Főnöknő!

Palugyay Imre nagynevű püspök elődöm az irgalmas nővéreket azért telepítette le székvárosában, hogy a keresztény szeretet két magasztos célját: az Isten dicsőségét és az emberek üdvét, az áhitatos ima és a jó példa, nemkülönben a vallás-erkölcsös oktatás és a szenvedők ápolása által előmozdítsa és arra Nyitra város társadalmát is készítse.

Megnyugvással állíthatom, hogy az irgalmas nővérek ezen magasztos cél szolgálataiban teljes buzgalommal fáradozván, itt létük alatt sikeres eredményeket értek el. — Félszázados buzgó tevékenységük nyoma ott van a templom ékességében, fellelhető a hívő nép áhitatában és visszatükröződik a női nemzedék ragaszkodásában és a szegények és elhagyottak hálaimáiban.

Örömmel ragadom meg tehát a félszázados jubileum alkalmát, hogy mindazon áldozatos szívből fakadó önzetlen buzgólkodásukért, melyeket a hitélet és a vallás-erkölcsös nevelés terén székvárosomban ötven éven keresztül kifejtettek és úgy a szülők, mint a gyermekek, nemkülönben az egész társadalom nagyrabecsülését kiérdemelték, főpásztori elismerésemet és köszönetemet nyilvánítsam és arra kérem buzgó könyörgéssel a minden jók Osztogatóját, hogy az alapító fenkölt szándékát az irgalmas nővérek a vezetésükre bízott szép intézetben továbbra is eddigiekhez hasonló lelkesedéssel szolgálván, úgy a saját, mint a gondozásuk alatt álló leány-nemzedék lelkiüdvösségét előmozdítsák.

Ezen célból főpásztori áldásomat mindnyájukra szívesen adom, és vagyok

Mocsonok, 1911. szeptember hó 8-án.

Baththyány Vilmos
nyitrai püspök.

A tanács javaslata a paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek nyitrai

temploma, rendháza és tanító és nevelő intézetének 50 éves fennállása alkalmából.

Határozat.

Nyitra város közönsége a boldog emlékü Palugyai Imre püspök által a paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek számára Nyitrán épített rendház és templom fennállásának 50 éves fordulójára alkalmával teljes elismerését és köszönetét fejezi ki az intézetet vezető tisztelendő irgalmas nővéreknek a szegények istápolása és a gyermekek nevelése körül szerzett érdemeiért.

Nyitrán a városi képviselőtestületnek 1911. évi szeptember hó 6-án tartott közgyűléséből.

Tóth Lajos
polgármester.

Az üdvözlő iratokat a közönség a meghatározott érzésével hallgatta meg s az így keletkezett kellemes benyomást mélyítette Szemédy Kálmán esperes-plebánosnak alább következő lelkes és eszmedús beszéde:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Ötven év — egy fél század! egy ember életében is sok, hát még egy nagyra hivatott intézmény életében!

De az intézmények életében épp úgy mint az emberek életében egyszer csak egy határhoz érünk, amelynél egy pillanatra megállapodva visszatekintünk a jól és becsületesen betöltött pályára és jóleső tudattal fogadhatjuk elismerését azoknak, akikért fáradtunk. Ha szép, ha lélekemelő e pillanat akkor, a mikor egy már befutott pályának végét jelzi, amikor az az ünneplő intézmény vagy egyén nem kér, nem vár mást, mint — hogy félre állva, csöndes szemlélője lehessen ernyedetlen munkája gyümölcsének, a melyet most már mások élveznek, — mennyivel szebb, mennyivel lélekemelőbb e pillanat akkor, a midőn csak forduló jelez, mintegy határ követ a megfutott pályán, a melynek folytatása következik, s a melyen e naptól fogva újult erővel akarunk haladni a kitűzött cél felé!

Ilyen határkőnél állapodott meg ma ezen intézet, ilyen körülmények között üdvözljük ma Szent Vince leányait — az irgalmas nővéreket Nyitrán!

Egy fél századon keresztül a derék honleányok ezreit nevelték és vezették be az életbe! Egy fél századon át nemesek Nyitra város és megye, hanem a szomszéd Trencsén és Bars vmegyék leány gyermekei is ezen intézet falai közül vitték ki az életbe a legbiztosabban kalauzoló iránytűt: az erkölcsi érzületet és vallásos lelkiületet, a női szív legszebb ékességét, a mely az élet viszontagságaiban biztos záloga volt a boldogulásnak minden korban.

Ma már nagyanyák unokáikat, anyák leányaikat — hálás szívvel és kegyelettel emlékezve meg gyermekkoruk legszebb éveiről, amelyeket e falak között töltöttek hasznosan — bizalommal hozzák a messze távolból is a tiszt. nővérek karjaiba; és amikor ide vezetik gyermekeiket, s amikor feltekinenek e félszázados falakra, a legnagyobb magyarnak (Széchenyi S.) hálaszavai tódulnak ajkaikra, a melyekkel édes anyját apostrophálta:

„Te oktattál,
Tanácsoltál,
Te plántáltad szívembe a jót
Melyben vagyok, s leszek
S ha mi csekélyt utóbb
Isten, Uram s hazámért teszek
A Te munkád!
S azért Reád
— Hálaadásom mellett —
Száljon Istennek áldása!“

Én — tiszt. Nővérek! egy pillanatig sem kételkedem, hogy Önök a lefolyt fél század tapasztalatait, tanulságait értékesítse, újult erővel, lelkesedéssel és kitartással fognak tovább működni Szent Vince szellemében, nevelve, oktatva a leánynevezettek hosszú sorát Istennek dicsőségére s hazánk javára.

Amidőn Önöket ez' ünnepélyes alkalmából a nyitrai kath. társadalom nevében szívélyesen üdvözlöm, — további működésükre Istennek bőséges kegyelmét és áldását szívemből kívánom.

Az esperes plebánosnak zajos tetszéssel fogadott beszéde után az ünneplő közönség tömegesen üdvözölte a jubiláló irgalmas nővéreket s azután emelkedett hangulatban oszlott széjjel.

A félszázados évforduló emlékünnepeinek előestéjén az irgalmas nővérek templomának erkélyéről toronyzene gyönyörködtette a Plebánia-utcában sétáló nagy közönséget, az utca ki volt világítva, számos házról zászló lengett alá.

Másnap, szept. 10-én szinültig telt meg közönséggel a jubiláló templom. A városi hatóság képviselőjében Tóth Lajos polgármester a városi tanács és a tisztviselői kar élén jelent meg.

Pont 8 órakor érkezett meg dr. Batthyány Vilmos gróf püspök, akinek a templomba való bevonulásakor az énekkar az Ecce sacerdos-t adta elő. Midőn a püspök helyet foglalt a szentélyben felállított trónuson, dr. Franciscy Lajos kanonok felment a szószékre és alkalmi szent beszédet mondott, melyben általánosságban beszélt a templomok kulturális jelentőségéről, azután a jubiláló szentegyházról kiadott áldásokat és kegyelmeket ecsetelte, megemlékezvén egyúttal a templom alapítójáról és mindazokról, akik az Úr ezen hajlékának díszéhez, ékességéhez akár anyagi adománnyal, akár az áhitatos szív virágaival hozzájárultak.

A szent beszédet követő ünnepi mise előtt közvetlenül a pontifikáló püspök úr megszentelte az oltár tabernakulumát, azután teljes segédlettel nagy misét celebrált, mely alatt az irgalmas nővérek növendékeinek énekkara gyönyörű egyházi énekekkel emelte a különben is magasra felgerjedt áhitatot.

A ragyogó pompájú istenitisztelettel a magasztos ünnep véget ért, felejthetetlen emléket hagyva mindazok szívében, akik lélekemelő lefolyásának tanúi voltak.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Knapp Artur Ignác pozsonyi törvényszéki joggyakornokot a nyitrai törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Egyházmegyei hír. Kianicska József bossácsi és Rusz József felsővesztényi s. lelkészek kölcsönösen áthelyeztettek.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovács Albert titeli állami polgári iskolai segédtanítót a báni és Racsmán József báni állami polgári iskolai segédtanítót a szigetvári állam polgári iskolához, Kutas Margit polg. iskolai rendes tanítónőt Magyaróvárról Galgóra, Köhler Ertl Aranka galgói polgári iskolai tanítónőt hasonló minőségben Kispestre helyezte át.

Az igazságügyminiszter dr. Kejzlár Gyula nyitrai törvényszéki jegyzőt a pozsonyi törvényszékhez áthelyezte.

Eljegyzés. Kozák István lakatosmester f. hó 10-én eljegyezte Suchala Paula kisaszszonyt, Suchala János nyitrai gőzfürdőtulajdonos kedves leányát.

Hymen. Dégel Ferenc ipolysági kir. törvényszéki bíró f. hó 12-én vezette oltárhoz Brusty Jolán k. a.-t, Esztergomban. — Csipkay E. Andor budapesti kir. törvényszéki jegyző f. hó 9-én vezette oltárhoz az érsekújvári plebániatemplomban Ozoray Zizikét dr. Ozoray József érsekújvári ügyvéd bájos leányát. Az esketési szertartást Walter Gyula prelátnak c. püspök végezte, a ki az új házaspárhoz gyönyörű beszédet intézett. Az orgonán a násznépnek a templomba való bevonulásakor és a templomból való távozásánál Móczik Felicián Frigyes főherceg udvari papja játszott. Az ifjú pár még aznap az esti vonattal Párisba utazott.

Tanítóválasztás. Szakoleza város iskolaszéke f. hó 12-én tartott ülésében a nyugdíjba ment özv. Mayerne Barcs Ilona helyébe jelenlegi helyettesét, Fancsics Matildot egyhangulag megválasztotta a városi felső leányiskola rendes tanítónőjévé.

A XI. Katolikus Nagygyűlés. Csernoch János dr. kalocsai érsek a Katolikus Nagygyűlés előkészítő bizottságához a következő levelet intézte:

„Köszönettel vettem az Országos Katolikus Szövetségnek a f. é. november hó 12—14-én tartandó katolikus nagygyűlésre vonatkozó jelentését és az abban előadott óhaját, hogy a nagygyűlés védnökségét elfogadjam. Mint a katolikus nagygyűléseknek kezdettől fogva tagja s legtöbbször egyik szónoka, majd védnöke, úgy most is készséggel rendelkezésre állok az Országos Katolikus Szövetségnek s örömmel ajánlom fel igénytelen szolgálatomat és szerény közreműködésemet. Szemem előtt lebeg isteni Üdvözítőnk magasztos példája és buzgó imája, aki nemcsak apostolaiért s azok utódaiért, hanem mindazokért könyörgött, akik igéjük által hinni fognak benne, „hogy mindnyájan egygyé legyenek.“ Ez egységre van szükségünk nekünk is magyar katolikusoknak most inkább, mint valaha, midőn, ha minden jelek nem esálnak, lényeges átalakulások küszöbén állunk. Mutassuk meg ennél fogva, hogy legalább a katolikus nagygyűléseken — hogy a vatikáni szent zsinat szavaival éljek-egyek vagyunk a gondolkodásban és véleményben.

Midőn tehát a védnökséget örömmel elvállalom, kívánom, hogy a megtartandó katolikus nagygyűlés az eddigiekénél is fényesebben sikerüljön, a beszédeket és határozatokat tettek kövessék s egységünkről a nagyvilág előtt is bizonyosságot tegyenek.“

A városi közgyűlés állás. Lapunk múlt számának a városi közgyűlésről szóló közleményében megírtuk, hogy a közgyűlés hivatal teendőinek ellátására az új közgyűlés megválasztásáig Kubinyi Endre t. városi tanácsnok ajánlkozott, a ki a képviselőtestület az állásba behelyettesített. A közleménynek ez a része helyreigazításra szorult, a mennyiben Kubinyi Endrét a polgármester indítványára a tanácsülés kérte fel, hogy ő, a ki már jártas ezen hivatal viselésében, hozza meg a városnak azt az áldozatot és vállalja az állást mindaddig, a míg annak rendes pályázati uton való betöltése lehetségessé válik. Kubinyi Endre a tanács felkérésére kijelentette, hogy abban az esetben, ha a képviselőtestület bizalma benne központosul, készséggel vállalkozik a közgyűlési hivatal ügykörének ideiglenes betöltésére. A képviselőtestület ezen az alapon választotta meg Kubinyi Endrét ideiglenes közgyűlésnek.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának belső megújítására, illetőleg a már ékesen megújított templom költségeinek fedezésére utolsó kimutatásunk óta a következő adományok érkeztek be:

A Palugyai-émlékfüzet megváltása címén: Recska Zsigmond, Zatkovics Károly 10—10 kor., Rényi István, Steffel Ede, Blunár János, Kardoss József, Kianicska József, Csulák J. 5—5 kor., Csulán János, Szőke József, Hatala József, Tvrdy Ede öbesztercezi plebánia 3—3 kor., Patrik János 2 kor.

Egyéb kegyes adományok Iby Lászlóné gyűjtése Ersekújvár 31 kor., Lukács Mariska, Erdélyi N., Kochanovszky L., Karlánékné 10—10 kor., Seherk Irén gyűjtése 19 kor., Zoller Elza gyűjtése Nagymaros 23 kor., Bohunkáné 4 kor., Zirin Anna 5 kor. — Összesen 189 korona. Hozzáadva a lapunk ez évi aug. 27. számában kimutatott 10,270.72 kor.-hoz, lesz főösszeg 10,459.72 korona. — Isten fizesse meg!

A papi nyugdíj-segélyalap közgyűlése. A nyitraegyházmegyei papi nyugdíj-segélyalap közgyűlését a megyés püspök úr október hó 12-re hívta össze, a közgyűlés vezetésére pedig Jeszenszky Alajos prelátnak kanonokot, püspöki általános helynököt kérte fel, akihez az esetleges indítványok a közgyűlés előtt 3 nappal írásban nyújtandók be.

Lengyel Ernő Nyitrán. B. Lengyel Ernő, a ki már gyermek korában bemutatkozott a nyitrai közönségnek nagy reményekre jogosító művészetével f. hó 7-én a nyitrai nemzeti színházban Liszt-estélyt rendez, Kunz-Hutterstrasser dalénekesnő és Dielt Lajos zongora tanár közreműködésével. A ritka műveltséget ígérő hangverseny iránt már most igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Elmaradó kihallgatás. Gróf *Bathányi Vilmos* dr. nyitrai püspök f. hó 19-én akadályoztatása miatt nem jelenhetik meg Nyitrán s így az ezen napra, mint a hónap 3. keddjére eső kihallgatás elmarad.

Uj községi ügyész. Pöstyén község képviselőtestülete legutóbbi rendkívüli közgyűlésén dr. *Sajó Aladár* ügyvédet választotta meg községi ügyésszé.

Halálozás. *Poór Antal* dr. ap. főjegyző, pápai praelatus, Szent Imréről nevezett apát, prépost, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Magyar Történelmi Társulat igazgató tagja, Erzsébetváros sz. kir. város díszpolgára, honti főesperes, esztergomi kanonok, aranymiséis áldozár stb. folyó évi szept. hó 8-án délután fél 5 órakor, életének 77-ik, áldozópapságának 54-ik évében, rövid betegség és a szentségek ájtatos felvétele után lelkét Teremtőjének visszaadta. A megboldogult már életében 500,000 koronás alapítványt tett le egy Esztergomban létesítendő katolikus árvaházra, végrendeletében pedig összes vagyonát ugyanerre a célra hagyományozta s úgy intézkedett, hogy az alapítvány mindaddig gyümölcsöztesse, a míg legalább hatvan árvagyermek ellátására elégségesse nem válik.

Baumgartner János alsómotiesi plebános folyó hó 13-án életének 62., lelkipásztori működésének 36. évében, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után elhunyt. A boldogultnak hült tetemeit folyó hó 15-én d. e. 10 órakor az alsómotiesi plebánia templomban bemutatott engesztelő szent miseáldozat után az ottani sirkertbe örök nyugalomra helyezték. Nyugodjanak békében!

Templom felavatás. A nyitrai cong. izr. hitközség f. hó 19-én fogja felavatni új templomát, mely alkalommal a felavató beszédet dr. *Klein Dezső* nyitrai rabbi mondja. A felavatással kapcsolatos ünnepségeket Verő *Arthur* hitközségi elnök, *Boxhorn Vilmos* alelnök és *Grünfeld Náthán* cultus előjáró rendezik.

Jegyzői közgyűlés. A Nyitrai megyei Községi- és Körjegyzők Egyesülete f. hó 8-án tartotta az évi közgyűlését Pöstyénben *Szoboda Károly* galgóci jegyző elnöke alatt. A közgyűlésen alapos eszmecsere folyt a községi közigazgatásról, úgyszintén a jegyzői kar anyagi helyzetéről és szolgálati viszonyairól. A tisztújítás megejtésére kerülvén a sor az egylet elnökévé nagy szótöbbséggel *Lellei János* Pöstyén község főjegyzője választott meg. Alelnökké *Gregor Imre* nagycsótai körjegyző, *Bernáth Győző* csornoki körjegyző, pénztárossá *Szittyay Béla* óturai nagyközségi jegyző, első aljegyzővé *Löwenstein Antal* tardoskeddi jegyző, második aljegyzővé *Léwolt Mihály* tavarnoki aljegyző választott meg.

Délben a gyógyház termében társaság volt, melyen több pohárköszöntő hangzott el. Nagyhatású volt *Machovich János* főbíró tószta, melyet szünni nem akaró éljenzéssel fogadott a bankett nagyszámú közönsége.

Esküdtbírószék a nyitrai kir. törvényszéknél. *Rendes esküdték:* Dr. *Leimödörfer Géza* ügyvéd Vágújhely, *Jankovics Károly* vaskereskedő Ersekujvár, *Mitták Albert* ügyvéd Szakoleza, *Sándor Jenő* földbírtokos Alsóvásárd, *Spitzer Miksa* magánzó Szakoleza, *Gubis Bernát* könykereskedő Privigye, *Jalics Ferenc* földbírtokos Tótsóók, *Franczen Alajos ny. tanár* Szakoleza, *Grünstein Ferenc* szatóc Ersekujvár, *Filo István* kisbírtokos Privigye, dr. *Füredi Lipót* ügyvéd Vágújhely, *Wransvich Zsigmond* mérnök Vágsellye, *Markovics Győző* malomtulajdonos Lovászsomorfalu, *Czuczor István* földmives földmives Ersekujvár, *Bednár Antal* szücsmester Ersekujvár, dr. *Adler Ignác* ügyvéd Vágsellye, *Hanlik György* gazdasz Ersekujvár, *Csapek Ferenc* szabómester Ersekujvár, *Rainis Sándor* hentes Vágsellye, *Brezánszky Flórián* urad. számtartó Appony, *Bieczik Gyula* asztalos Ersekujvár, *Antalik János* földmives Ersekujvár, *Degay Gyula ny. tanító* Szakoleza, *Deák Sándor* lókereskedő Ersekujvár, *Bartoss Péter* ácsmest. Ersekujvár, *Borza Károly* bádogos Ersekujvár, *Boróczy László* uradalmi igazgató Mocsanak, *Hangyos István* vállalkozó Ersekujvár, *Blum Sándor* nagybírtokos Felsővásárd, *Horváth István* földbírtokos Ersekujvár. — *Helyettes esküdték:* *Sarlay Adám* keresk., *Bacsa István* hentes, *Einzinger József* kereskedő, *Mandák Mihály* ácsmester, ifj. *Tomasek János* építész,

Csernyák József cipésmester, *Richter Arthur* kereskedő, *Csernyák József* kőm. vállalkozó, *Csernyák Rezső* kereskedő, *Kotrusz Gyula* pekemester valamennyien Nyitráról.

Megkeresztelkedett a halálos ágyon. *Friedmann Lajos* galgóci izr. vallású vasuti kalauz 17 évig élt vadházasságban *Strössel Julianna* katolikus asszonnyal. *Friedmann* az utóbbi időben súlyos beteg lett és f. hó 7-én, amidőn állapota már válságossá vált, felesége kívánságára magához hívatta *Brucker Agoston* plebánus, kinek bejelentette keresztény hitre való áttérési szándékát, mire a keresztelési szertartás megtörtént. Az aktus után fél órával *Friedmann Lajos* meghalt.

Jegyzőválasztás. Az ószombati körjegyzői állásra *Klein Ferenc* dócsi jegyzőt választották meg, *Dócsra Mandelik Rezső* segédjegyző küldetett ki helyettesnek.

Pályázat rendőrségi irtóki állásra. Nyitra városánál egy 1200 kor. törzsfizetéssel, 100 kor. korpótlékkal és 300 koronára lakbérilletményre javadalmazott rendőrségi irtóki állás jött üresedésbe. A pályázati kérvények benyújtásának határideje: f. évi szeptember hó 25-ike.

Koleragyanus eset Nyitra megyében? Németprónáról vesszük a hírt, hogy *Lenker Jánosné* odaváló asszony szerdán délután koleragyanus tünetek között elhalálozott. A hatóság elrendelte a vizsgálatot. — *Dr. Biringer Ferenc* vármegyei főorvos személyesen jelent meg Németprónán s jelen volt a hulla boncolásánál, melynek során megállapított, hogy a nevezett asszony szivszélhűdés következtében hunyt el. E szerint Németpróna község ezuttal is koleramentes.

Iskola megáldás. Tótmegyeren a község áldozatkészségéből 60,000 korona költséggel 4 tantermes új iskola épült a szükséges tanítói lakásokkal. A szépen tagozott és esinos külsővel bíró iskola dícséri tervezőjét *Szenes kir. mérnököt* és a vállalkozó építőt *Ádám I.* ersekujvári építész. Az iskola a falu közepén igen szép helyen fekszik. — Egyházi megáldását szept. 10-én vasárnap végezte nagy ünnepélyességek között *Schiffer Ferenc* pápai praelatus kanonok főegyházmegyei főtanfelügyelő nagy papi segédlettel. A templomban *Sinkó Károly* tótmegyéri plebánus, az új iskolánál a szentelő praelatus intézett szép buzditó szavakat az összegyűlt néphez. A szentelés végeztével a Népház nagytermében társas ebéd volt, melyen résztvettek a jelen volt pap, a tanítótestület, az iskolaszék tagjai az uradalmi tisztikar és a községi előjárók.

Rablási kísérlet. Szerdán este fél 9 óra tájban *Weisz Adolf* felsőtabánuteai szatócüzletébe egy 19—20 éves iparosformájú fiatalember tért be és cukorkát rendelt. *Weisz* felesége szolgálta ki a vevőt, mert az üzletben kivüle senki más nem tartózkodott a családtagok közül. A fiatalember a cukorkát átvette és zsebébe nyúlt pénz után. Pénz helyett azonban revolvert rántott ki a zsebéből és azt a szatócüzletébe szegte e szavak kíséretében: „Pénzt vagy életet!” A megrémült asszony segélyért kiáltott, mire a merénylő megfutamodott. Sietségében botját is ott felejtette a szatócüzletben. A segélykiáltásokra a helyszínen megjelent emberek a merénylőt üldözbe vették, de az Erzsébet-uton eltűnt előlük. A merénylet híre csakhamar elterjedt a városban. A rendőrök még az est folyamán megállapították a hátra hagyott bűnjelből, hogy a tettes egy *Bilezik Ede* nevű rovtó multu cipész legény, kit több rendbeli lopás és tolvajlás miatt köröztek az ersekujvári rendőrség. A tettes másnap reggel hosszas hajszá után hurrokra került. *Bilezik* a kihallgatás során bevallotta tettét, ugymond *Weisz* nem akarta megölni, csak küssé megijeszteni. A merénylő különben az utóbbi időben lopásból tartotta fenn magát, ersekujvári mesterét, *Koltai Jánost* is maglopta. Cipőt, felöltőt, pénzt lopott és különösen *Chvila Gyula* cipész-segédet károsította meg érzékenyen. *Bileziket* a város-házáról átkísérték az ügyészség fogházába.

A haladás útján. Minden idők kultúráját a fejlődés éllesztette. A „Kultura” folyóirat fejlődését pedig a maradandó irodalom és alkotó művészet kíséri tökéletesedésében. Ha futó pillantást vetünk az alábbi tartalomjegyzékre, csupa ismerős névre bukkanunk, oly nevekre, melyek kulturfejlődésünk egy-egy

lányszemét képezik; oly írókra, kikkel szives-örömet foglalkozunk, kiknek munkáiban gyönyörűségünket leljük. A „Kultura” nemcsak hézagpótló, de határozottan irányító folyóirat, mely egészséges irodalmunk ápolója, fönntartója és terjesztője.

A 11. szám tartalma a következő:

Hangay Sándor: Petőfi Dante földjén. *Gy. Kocsis László:* Ha megindul. *Homok:* Mikor az asszony sír. *Kárpáti Aurél:* Manonnak. *Lux Terka:* Irodalom a vidéken. *Tábori Kornél:* Lélekklátók. *Köveskúti Jenő:* Fátárm, ragyogsz... *Lakatos László:* A pesti asszony. *Amon Vilmos:* Az idegasszony. *Havas Zoltán:* Deux poètes. *Büky György:* Versek. *Bányai Károly:* Gyermekkori bűnök. *Betta:* Ellenséges lelkek. *Harsányi Lajos:* Balatoni levegőben. *Tallózó évek.* *Hangay Sándor:* Művészeti krónika. *Spitz Erich:* Pozsony és műemlékei. *Zsirkay János:* Jegyzetek.

Képek: *Beődi Balogh László:* A varrónő. *Kertészleány.* A modellek. *Fésűklődő nő.* *Szövegképek.* *Szalay Pál:* Könyvdiszek.

Uj villa Pöstyénben. Dr. *Fodor Kálmán* közegészségügyi tanácsos, a galgóci választókerület orsz. képviselője Pöstyénben a *Veres* és *Weinberger* villák közt fekvő telken saját használatára családi villát épített. Az építkezést még a jelen év folyamán megkezdik.

Jézus legszentebb Szive nagy képes Népnaptára az 1912-ik évre most hagyta el a könyvsajtót és indul körutjára, hogy a magyar nép szívében Jézus legszentebb Szive iránt való imádó tiszteletet, az egyház és haza szeretetének tüzét ápolja és őt egyuttal szükséges utbaigazításokkal, életbevágó tanácsokkal, kellemes, szórakoztató elbeszélésekkel és vidám élecekkel nemesítse, művelje. A három nyelven és pedig magyar, vend és német nyelveken megjelenő és valóban a kor színvonalán álló naptárnak egyre nagyobb számban való terjedése kiáltó és örvendeztető bizonyossága annak a közkezdveltségnek, mellyel Magyarországon és a külföldön élő honfitársai a „Jézus legszentebb Szive” naptárt fogadják. Miért is, mikor a közkezdvelt naptár megjelenését itt hírül adjuk, egyuttal a legmelegebben ajánljuk a magyar katolikus olvasó közönség figyelmébe. Senki ne olvasson szintelen vagy vallástalan katolikusellenes naptárt. A 11 iv vagyis 176 oldal terjedelmű naptár gyönyörű színes műmelléklettel és közel 40 sikerült szövegábrával van díszítve, tartalma pedig minden tekintetben kifogástalan és változatos. Tömeges rendelésnél, már 10 példánytól kezdve nagyon kedvezményes árban szállítja az Egyházmegyei Könyvnyomda Szombathelyen. Ezenkívül kapható minden könyvkereskedésben. Egyes példány bolti ára 60 fillér.

Segély tűzkárosultaknak Hirt adunk annak idején arról a tűzvészről, mely a trencsénmegyei Peredmér községben ez évi aug. 1-én számos gazdasági épületet elhamvasztott. A károsultak segélyezésére *Baross Gyula* dr. elnöke alatt bizottság alakult, melyhez máig eddig is tekintélyes összegben értekeztek az adományok. Legujabban a peredméri Otthon-egyesület erdei mulatságot rendezett s ennek tiszta jövedelmét 106 koronát a segítő bizottsághoz juttatott a károsultak között való kiosztás végett.

Uj állami iskola. Morvamogyoród község képviselőtestülete elhatározta, hogy állami népiskolát és ezzel kapcsolatosan gazdasági ismétlő iskolát állít. A község az iskolák részére szükséges telkeket ingyen engedi át a kincstárnak, gondoskodik az épületek jókarban tartásáról, a tűzbiztosításról és fűtésről, fizet 5% iskolaadót, de a felekezeti iskolák fentartásához hozzájáruló adózók csak annyiban fizetik az 5%-ot, a mennyiben a már viselt felekezeti iskolára vonatkozó adó nem meríti ki az 5%-ot. Fizeti a község még a tanítók nyugdíjárulékát és az ismétlő iskola dologi szükségleteit. Kimondták, hogy a tanítók vállalási tekintetben a község lakosságának vallási magoszlása arányában neveztesse ki.

Betörés. Vágújhelyről írják lapunknak, hogy f. hó 9-én éjjel 2—3 óra között ismeretlen tettesek felfeszítették *Grünstein Márk* üzletének elzárt kirakatait és onnan ruhaneműt és cipőket elloptak. Ugyanazon éjjel *Lakatos István* órasüzletét illetve kirakatait is ki akarták fosztani, de a házbeliek megzavarták őket munkájukban. A csendőrség a tettesek nyomában van.

Panasz a plakátragasztó ellen. Farkas Henrik nyitrai üvegkereskedő panaszt emelt a rendőrségen Szekott Lajos nyitrai plakátragasztó ellen, mert kedden ittas állapotban beverte üzletének kirakatát. A plakátragasztónak ügylátszik fáj a foga Farkasra, mert rövid 14 napon belül már másodszer törte ki üzlete kirakatának üvegtábláját.

Elgázolás. Polesik Mihály tormosi lakos f. hó 11-én délután a Hid-utcában vigyázatlan hajtás következtében két lovas fogatával egy Bernát Mária nevű leányt gázolt el. A sérültet a közkórházba szállították, a vigyázatlan gazda ellen a hatóság megtette a megtorló lépéseket.

Rejtélyes lelet. F. hó 13-án reggel a hid-utcai vámbud alatt néhány suhanc-gyerek egy rongyos lóvállhámot talált. Egyikük kézbevette a lószerszámot és nagy meglepetésére egy foszlásnak induló csecsemőhulla egyes roncsai hullottak ki belőle. A vállhámot a folyó árja sodorta hid alá. A leletről jelentést tettek a rendőrségen. A vizsgálat megállapította, hogy a hulla már egy-két hete lehetett a vízben. A gyermekgyilkos anyát nyomozza a rendőrség.

Tűz. Kedden este fél 7 óra tájban tűz volt Gerenceséren. Nagy János gazda pajtája gyulladt ki és rövid idő alatt porrá égett. A kár biztosítás útján megtérül.

Lopják a kerékpárokat. Lapunk múlt számában hirt adtunk róla, hogy ellopták a nyitrai postahivatal táviratkézbiztosítójának a kerékpárját a postaépület udvarából. Hétfőn délután pedig a helybeli távbeszélő javító kerékpárját tüntette el valamely szemfüles tolvaj. Ábrahám Dezső telefonjavító a Hid-utcában egy üzletben végzett javítási munkálatokat. Kerékpárját azalatt az utcán hagyta. Mire elkészült munkájával a biciklinek nyoma veszett. A rendőrség keresi a tettest.

Csendélet a Párutcán. Czobor Ármin és Goldmann Miksa párutcai lakosok vasárnap reggel valami fölött összekaptak az utcán. A szóharcnak verekedés lett a vége. A verekedésnek egy arra vetődő rendőr vetett véget.

Egy marhakereskedő kalandja. Hugyecz István érsekújvári marhakereskedő augusztus hó 16-án délnél a budapesti keleti pályaudvarról induló személyvonattal Predealra akart utazni. Ahogy beszállt a vonat III-ad osztályú kocsijába, vele szemben helyet foglalt három utas, akik közül egyik elővette zsebkendőjét és legyezni kezdte magát. Bóditó illat áradt el a kupéban s Hugyecz István csakhamar elaludt. Mikor felébredt észrevette, hogy valaki mellényét felgombolja és annak felső zsebében kotorász. Gyorsan megragadta az idegen kezét és lármát csapott. A tolvaj hosszas dulakodás után elmenekült. Hugyecz utközben Piski állomáson leszállt, a nagy meglepetésére a jegy pénztárnál látta a zsebtolvajt. Csendőrkért ment s az illetőt letartóztatta. Nyomozás során kitudt, hogy a zsebtolvaj, ki Hugyecz Istvánt 12,200 koronájától akarta megfosztani, nem más, mint Scheiber Dezső hírhedt zsebmetsző, ki mai napig nem kevesebbet, mint 22 évet töltött a börtönben különböző zsebtolvajlások miatt.

Étvágytalanságban szenvedők sokszor mindenféle csodaszerrel próbálkoznak, melyek a gyomrot megtöltik és ingerlik, de a kívánt hatást legföljebb csak egy-egy alkalomra képesek előidézni. A ki étvágyát állandóan helyre akarja állítani, célját úgy fogja elérni, ha néhány napon át a reggelizés előtt 1—2 deciliter **Ferencz József-keserűvizet** iszik. A Ferencz József-keserűviz az egész orvosi világ osztatlan elismerésében részesült. Így dr. Antonio Maggiorani, az olasz királyi ház főorvosa, azt írta róla, hogy „ez a legjobb has-hajtó ásványvíz, melyet ismerek.” A fűszerüzletekben és gyógyszertárakban kifejezetten „valódi Ferencz József-keserűvizet kell kérni! A Ferencz József-keserűviz források igazgatósága Budapestén van.

Betörés. Nagytapolcsányból írják lapunknak, hogy keddről-szerdára virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a villamosteleg ottani irodájába és az irodaasztalról 400 kor. készpénzt vittek el. — A héten a nagytapolcsányi villanyszínházban is történt lopás. Valaki két értékes filmtekerest emelt el a gépházból. A csendőrség keresi a tetteseket.

Véres verekedés egy kávéházban. A nagytapolcsányi Löffler-féle „központi”-kávéházban nagy esetepaté volt vasárnap délután. Galbavi Géza cigányzenész minden előzetes szóváltás nélkül torkon ragadta régi haragosát, Hochberger Félix házalót és fojtogatni kezdte. Hochberger se volt rest és egy söröspoharat vágott a cigányfejéhez. Az ügynek a bíróság előtt folytatása lesz.

Fodrász üzletem áthelyezése miatt a raktáron levő összes hajfestő szereket és kész hajmunkákat úgy mint hajhálókat, hajbetéteket, hajfonatokat, loknik stb. beszerzési áron kiárusítom. Gombárik István fodrász Nyitrán Tóth Vilmos-u. II. sz.

142. 1—52.

Közgazdaság.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya folyó hó 12-én, a tagok élénk részvétele mellett, Mezey Gyula elnöke alatt ülést tartott, a melyen nagy jelentőségű ügyeket tárgyalt le.

Első helyen tárgyalta a Magyar Gazdaszövetségnek az argentinai huszbehozatal ellen s a montenegrói szerződés becikkelyezése ellen a képviselőházzal intézett feliratait s azokkal teljesen egyező álláspontja értelmében hasonló feliratok intézését határozta el, melyeknek a parlamenthez való benyújtására az egyesület alelnökét, *Ajtics-Horváth* Dezső országgyűlési képviselőt kéri fel. Az argentinai és balkán huszbehozatallal kapcsolatban tárgyalta az igazgató-választmány a pozsonyi kiviteli vágómarhavásár és kiviteli vágóhid kérdését, érelyesen utasítván vissza az osztrák merkantil köröknek és sajtónak s a bécsi városi tanácsnak ez ügyben tanusított agresszív föllépését és azon vádaskodásait, mintha a magyar kormány vagy a magyar gazdaközönség Bécs városának vagy Ausztriának élelmezésébe kívánna beleavatkozni akkor, a mikor egyebet sem tesz, mint a legtárgyilagosabban védi szerződésekből biztosított jogait. Auszria nagy mértékű rossz akaratával szemben szükségesnek tartja olyan intézmények alkotását, melyek az önállósításra vezetnek, azért feltétlenül szükségesnek tartja a pozsonyi hízó állatvásárnak kiviteli vágóhidakkal, hűtőházakkal felszerel felállítását, valamint olyan berendezésekkel való kiegészítését, melyek a husnak és meliékterményeknek ipari feldolgozását teszik lehetővé.

A pozsonyi értekezleten képviselteti magát s mindenben hozzá fog járulni annak határozataihoz, örömmel vevén tudomásul, hogy ezen nagyjelentőségű értekezleten az elbádoji tisztelet Mezey Gyula vállalta magára.

Elhatározta a választmány, hogy a vármegye erre alkalmas körzeteiben *tejtermelést ellenőrző egyesületeket* alakít, azok tanulmányozására és előkészítésére bizottságot küldött ki. A szatmári és lugosi jubiláris gazdasági kiállítások és nagygyűléseken való részvételre tagjait buzdítani fogja. Vasvármegyének a gazdasági cselédek kötelező nyugdíjbiztosítására vonatkozó javaslatát nem támogathatja s e téren egyelőre teljesen elégségesnek tartja azokat az intézkedéseket, melyek az Országos Gazdasági Munkás és Cselédpénztárra vonatkozó novellába a G. E. O. Sz. kezdeményezésére felvették. A gazdasági alsófoku szakoktatás tekintetében a IX. gazdakongresszus álláspontján áll s a földmívelésügyi miniszternek a földmives iskolák reformját célzó kezdeményezését helyesnek tartja s ennél fogva a tontálmegyei gazdasági egyesületnek VII. oszt. mezőgazdasági polgári iskola felállítására vonatkozó javaslata felett napirendre tért. Jóváhagyta a lükigergelyfalusi baromfiteleg bérbevitelére Polónyi Gézával kötött bérleti szerződést. Elhatározta, hogy az egyesület alaptörvényét a Nyitrai megyei Központi Hitel- és Takarékpénztárnál helyezi el és ehhez a közgyűlés jóváhagyását kikéri. Köszönettel vette tudomásul a földmívelésügyi miniszter által az egyesület részére adminisztratív kiadásokra kiutalt állami hozzájárulást, végül több kisebb ügyet tárgyalt le.

A pozsonyi „Mária Oltalma” árvaház és nevelőintézetben 1911. évi szeptember 1-én megnyitott „**Női ipariskola**” **tájékoztatója.** Az iskolának 4 szakosztálya és 1 tanfolyama lesz, u. m. a fehérvarró, felsőruhavarró, fiúruhavarró, kézi és géphímző szakosztály és a csipkekészítő tanfolyam. Az 1911. évben a fehérvarró szakosztály és a csipkekészítő tanfolyam nyílik meg. A következő években folytatódagasan a többi szakosztályok. A felvételre jelentkező tanulók tartoznak bemutatni születési anyakönyvi kivonatukat; az általuk végzett nép vagy más iskolai osztályokról szóló bizonyítványukat és oltási bizonyítványukat. Az intézetbe tanulókkul felvételnek olyan leányok, kik 14. életévüket betöltötték s legalább az elemi népiskola hat osztályát vagy a polgári iskola második osztályát sikerrel elvégezték. A beiratás díja a szakosztályokba évenként 2 korona, a tandíj félévénként 20 korona. A tanulók a beiratási díjat és az első félévi tanítási díjat a beiratáskor, a második félévi tanítási díjat pedig január hó 20-ik napjától február hó 5-ik napjáig tartoznak lefizetni. Azok a tanulók, kik az intézet gépein dolgoznak, a tandíjon kívül havonként 1 kor. géphasználati díjat tartoznak fizetni, de az is meg van engedve, hogy a növendékek saját gépeiket használják. A szakosztályok tanulói beiratáskor 6 korona biztosítékot is tartoznak fizetni esetleges rontásokért. Ezt az összeget vagy ennek igénybe nem vett részét a tanév végén visszakapják. A csipkekészítő tanfolyam 5 hónapos tanfolyamára a beiratási díj 2 korona, a tandíj 20 korona.

3158/1911. tlkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szakolczai kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Havelka Anna holicsei lakos végrehajthatónak **Havelka János** elleni 120 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajthatási ügyében a szakolczai kir. járásbíróóság területén levő, a holicsei 227. sz. betét A. I. 1—3. sorsz. ingatlan felére 175. kor., a holicsei 603. sz. betét A. I. 3—5, II. 1—3, és + 1. 2. sorsz. ingatlanokra 1377 kor., a holicsei 604. sz. betét A. + 1. sorsz. ingatlan 1/3 részére 46 kor., és a holicsei 605. sz. betét A. + 1. sorsz. ingatlan 1/3 részére az árverést 200 k. ban ezennel megállapított kikiáltási árban elreudelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1911. évi október hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára Holicsei közszékházán** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 2/3-án alul el nem fognak adni. Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 85. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldöttnek kezébe letenni vagy az 1881. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, mely kiegészítendő, a bíróságnál való első előleges elhelyezéséről az elismervényt átszolgáltatni.

Szakolczán, a kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóságnál, 1911. augusztus hó 5-én. — Hamar s. k. kir. jbró.

A kiadmány hitelül.

(Olvashatlan aláírás),
kir. tkvvezet.

143. 1—1.

(P. H.)

8896/1911. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Nyitra város közönségének tulajdonát képező Mogyorós-i ingatlanon levő pajtaépületnek eselédlakásokka leendő átalakítási munkálatnak vállalati uton leendő biztosítása végett **1911. évi szeptember hó 23-án** szombaton reggel 9 órakor zárt írásbeli versenyárgyalást tartok.

A vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok ezen határidőig a városi iktató hivatalban (város-ház I. emelet 9. sz.) beadandók, és melléklendő a vállalati összeg 5%-át kitevő értéknek megfelelő óvadéknak a városi pénztárban történt letételét igazoló nyugtája.

Vállalkozó köteles a város által esetleg előzőleg kiszállítandó téglá, homok és kőanyagot átvenni, miért is az ajánlatban kiteendők a téglá, terméskő és homoknak egységárai, amelyeket a vállalkozó visszatérít a városnak, amennyiben a város ezen építési anyagot előzőleg házilag kiszállítatná.

A versenytárgyalásra vonatkozólag a közszállítási szab. rendelet; az építésre nézve pedig az állami építkezésnél fennálló általános és részletes vállalati feltételek mérvadóak.

A terv és költségvetés a városi mérnöki hivatalban (városház I. emelet, 6. sz.) megtekinthető.

Nyitra, 1911. évi szeptember hó 9-én.

Tóth

polgármester.

141. 1-1.

Nemes hegyi ojtvány ! csemege szőlő !

Francia fajok
édes és zamatos

5 kilós posta
kosarakban

gondosan csomagolva minden posta állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlő kosarak nálam beszerezhetők.

Finom zabori bor

1	nagy üveg zamatos bor	45 kr.
1	„ „ Zabor gyöngye	55 „
1	„ „ Arany Góhér	55 „
1	„ „ zabori Rizling	60 „
1	„ „ Burgundi vörös	65 „

üres palackok 5 kr-ért visszavétnek.

Pécs Ede

kereskedő és szőlőbirtokos Nyitrán.
83. 20-52.

Sok pénzt takarít meg, ha
Verebély Géza
divatáruházában
Nyitrán

45. 23-0.
készpénzzel vásárol, mert a legjutányosabb szabott árakból 5% pénztári engedményben részesül. Ha pedig ilyen alapon egy év alatt legalább 600 koronáért vásárol, akkor a oég forgalmi jutalék fejében újabb 5% térít meg árakban.

3788/1911. tkvi sz.

Hirdetmény.

Bodok, Csitár, Paczolaj, Nyitra-szulány és Kisvicsáp községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-c. értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertételt átvitelének az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, emert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratok adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1911. aug. hó 23-án.

Váray,

kir. járásbíró.

138. 2-3.

(P. H.)

3787/1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Nagytapolesány nagyközségnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertételt átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság 1911. augusztus hó 23.

Váray

kir. járásbíró.

139. 2-3

Vajda J. butorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolesóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.
BUTORAIM száraz anyagból, kitünő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és izléseesen állítatnak elő.

5. 27-30.

Vasúti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekújvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40, Érsekújvárra érkezik. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:03, 11:43.	Érsekújvár—Nyitra. Érsekújvárról ind. 4:16, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45, Nyitrára érkezik. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:05, Ntapolcsányba érkezik. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:20, 9:15, Nyitrára érkezik. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24, Németprónára érkezik. 10:15, 4:04, 10:08.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01, Ntapolcsányba érkezik. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01, Lipótvárra érkezik. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27, Nyitrára érkezik. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17, Kuttiára érkezik. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiából ind. 7:10, 1:00, Lipótvárra érkezik. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03, Radosnára érkezik. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01, Nyitrára érkezik. 6:31, 11:41, 4:43.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

**Egy évek óta fennálló
borbélyüzlet
helyiség :: ::**

**lakással vagy anélkül
Nagytapolcsányban,
Deák (Fő)-tér legfor-
galmasabb részében
nov. 1-től bérbeadó.
Bővebbet Schneidgen
Bálint birtokosnál. ::
Rajcsány, u. p. Nad-
lány, (Nyitra megye).**

129. 5-5.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

**továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat**

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

**Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.**

9. 36-52.

**Egy jó házból való fiú
tanoncnak azonnal
felvétetik:**

**Freiszberger Viktor
fűszerkereskedésében Nyitrán.**

144. 1-0.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által
ujjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én
(előbb: felső Guttman sörösrnok) megnyitottuk. a Bottyán-utcával szemben

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk
hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti
gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsalom,
valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes
mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettek bennünket,
hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

**M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
gyártmányait hozza forgalomba.**

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és álta-
lános ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gyártmányaival a versenyt minden
tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot
vállalunk; géprezsek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul
ujakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll
módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó
törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának
fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 18-26.

Nyitrai Iparbank.